

MORELIA SPILOTES VARIEGATA GRAY, 1842.

Door: C.A.P. van Riel, Dr. Struyckenstraat 87,
4812 BB Breda.

Inhoud: Inleiding - Herkomst - Biotoop - Het Terrarium - Mijn slangen - Paringen en jongen - Konklusie - Literatuur.

INLEIDING

Over de genus-naam maar vooral ook over de soortnaam van deze slangen werd, en wordt nog steeds gediskussieerd. Voor de genus-naam *Morelia* wordt soms *Python* gehanteerd, voor de soortnaam *spilotes*, dikwijls *argus* (Foekema, 1972).

In dit artikel wordt de genus-naam *Morelia*, en de soortnaam *spilotes* gebruikt, omdat in de meest recente literatuur deze namen het meest worden gehanteerd.

Van *Morelia spilotes* worden 2, soms 3, ondersoorten genoemd, namelijk de diamantpython *Morelia spilotes spilotes* en de ruitenpython *Morelia spilotes variegata*. Kinghorn (1969) vermeldt nog de in het noorden van Australië voorkomende *Morelia spilotes macropsila*. In een van de meest recente werken (R.T. Hoser, 1982) worden zelfs meerdere ondersoorten vermeld.

HERKOMST

Morelia spilotes variegata komt voor in een zeer groot gedeelte van Australië, uitgezonderd het zuiden van New South Wales, en het grootste (zuidelijke) gedeelte van Victoria en Tasmanië. Deze slang komt ook voor in het zuiden van Nieuw-Guinea en op het tegen Nieuw-Guinea aan liggende eilandje Yule. In het noorden van New South Wales komen

kruisingen voor met de nominaat-vorm *Morelia spilotes spilotes*. Mijn exemplaren waren uit Australië afkomstig.

BIOTOOP

Ze leven in droge, dorre gebieden, waar ze zich veelal verschuilen in konijnenholen, onder grote keien of in rotsspleten. In zo'n biotoop hebben deze slangen meestal een terrestrische levenswijze. Deze slangen worden slechts zelden in de echte woestijnen van centraal en west Australië aangetroffen. Hier worden ze ook bij kloven en in grotten gevonden, waar ze zich veelvuldig tegoed doen aan vleermuizen, die in de vlucht worden gegrepen. Deze *Morelia* komt echter ook in matig tot dicht beboste, vochtige gebieden voor. Deze dieren hebben dan veelal een arboreale levenswijze. Deze tot 3 meter lange slangen (er zijn ook exemplaren van 3½ meter bekend) eten konijnen, ratten, muizen, vogels, hagedissen, opossums, wallabies en vleermuizen.

HET TERRARIUM

De afmetingen van het terrarium zijn 85x100x180 cm (lxbxh). De achterwand is een glasplaat (fijn Byzantijn). Zo'n achterwand laat veel licht door voor de ruimte achter dit terrarium, maar is toch niet doorzichtig. De houten bodem is beplakt met linoleum. Een uitneembare, in de bodem verzonken, 20 cm diepe ronde waterbak dient als drinkbak. Het terrarium is verder ingericht met een paar boomstammen en een ligplank. De bovenzijde van het terrarium bestaat uit een raamwerk, gespannen met gaas met fijne mazen. Hierdoor is een goede ventilatie in het terrarium gewaarborgd. Als warmtebron en verlichting wordt een lamp met reflector van 75 Watt gebruikt en een True-lite T.L. balk.



Fig. 1. *Morelia spilotes variegata*. Foto: C.A.P. van Riel.



Fig. 2. *Morelia spilotes variegata*. Foto: C.A.P. van Riel.

Ook van buiten valt er licht in het terrarium. Onder de spot bedraagt de temperatuur ongeveer 35⁰C; onderin het terrarium ongeveer 26⁰C. Dat komt mede door de centrale verwarming in het vertrek zelf. 's Nachts daalt de temperatuur niet onder de 24⁰C. De luchtvochtigheid wordt door een verdamper in het terrarium geregeld.

MIJN SLANGEN

In juli 1980 kwam ik in het bezit van een tweetal van deze mooie slangen. Ze waren toen nog zeer agressief. Het gewicht van het mannetje bedroeg toen 740 gram, het vrouwtje woog 840 gram. Beide slangen aten vanaf het begin zeer goed. In de eerste faeces die ik onderzocht werden nematode- en cestode-eieren gevonden en ook verschillende soorten flagellaten. Na de dieren verschillende malen behandeld te hebben, waren de slangen in oktober geheel vrij van endo-parasieten.

PARINGEN EN JONGEN

Veertien dagen voor de eerste paringen waren beide slangen nog gewogen. Het mannetje woog toen 1150 gram, het vrouwtje 2325 gram. Dus na ruim één jaar waren de slangen behoorlijk aangekomen, vooral het vrouwtje.

De paringen werden waargenomen in 1981 bij lange dagen en wel op 27 augustus en 2 september. In deze periode waren de dagen zéér warm; zelfs in het onderste gedeelte van het terrarium bedroeg de temperatuur dikwijls 31⁰C. 's nachts koelde het af tot 20⁰C. Paringen werden verder waargenomen in 1982 op 1 en 15 januari en 4 februari. De temperatuur in het vertrek bedroeg toen ongeveer 28⁰C. Dit was ook de temperatuur in het meest koele (onderste) gedeelte van het terrarium. 's Nachts koelde het af tot ongeveer 22⁰C.

Het mannetje had in deze twee copulatie-periodes niet gegeten. Voor het eerst werd weer gegeten, nadat hij apart was gezet. Het vrouwtje weigerde voedsel vanaf 20 november 1981, maar leek wel dikker te worden. Aangenomen mag worden dat de bevruchting bij een van de twee eerste paringen heeft plaatsgevonden. Hoewel ze steeds dikker werd nam ze in gewicht af; op 24 januari 1982 woog ze 2200 gram, 2 mei 2015 gram en op 20 mei 2010 gram. De slang werd begin juni erg onrustig en kroop de gehele dag door het terrarium. In de ochtend van 7 juni werd in een plastic bak met vochtig sphagnum, die ik speciaal hiervoor in het terrarium had gezet, dertien grote eieren gelegd. 's Avonds werd het vrouwtje van de eieren afgenomen, omdat in het terrarium waarschijnlijk de ideale vochtigheid en temperatuur niet kon worden verwezenlijkt.

De eieren werden in een broedbak geplaatst. Zoals bij voorgaande kweken werden de eieren in een diepe plastic schaal gelegd. Deze schaal was eerst gevuld met vochtig sphagnum. Ook over de eieren werd een beetje sphagnum gelegd. Dit schaaltje met eieren werd in een kunststof pot gezet. In deze pot stond een laagje water van ongeveer 10 cm. Het water werd verwarmd door een aquarium verwarmmer. In de pot werd boven het schaaltje met eieren een glasplaatje gelegd, een beetje schuin toelopend, zodat het condenswater er weer af kon lopen. Boven op de pot werd een glasplaat gelegd, zo, dat er nog een ventilatiespleetje over bleef. De temperatuur tussen de eieren bedroeg 32°C.

Op 8 juni woog het vrouwtje slechts 1500 gram. Ik ontdekte dat de slang slijm in de bek had. Ook weigerde ze te eten. De slang kreeg gedurende zeven dagen het antibioticum Belcomicine (colestine-sulfaat) en een vitamine A en vitamine B-komplex per injectie toegediend. Drie dagen na de laatste behandeling met Belcomicine werd door de slang weer gegeten. Ook het slijm was weer verdwenen.

Bij een controle van de eieren werd op 15 juni een ei, dat slecht geworden was, opengemaakt. Hierin zat een afgestorven embryo. Helaas werden er nog meer eieren slecht. Op 5 juli werden nog twee eieren opengemaakt; op 13 juli weer twee en op 22 juli nog één. In dit laatste ei zat een dood embryo van 23 cm. Deze zes opengemaakte eieren waren bevrucht, maar de embryo's waren afgestorven. Ik wijt dit zeker aan het te vochtig houden van de eieren. Na 22 juli werd al het sphagnum, wat rond en op de eieren lag, verwijderd.

Op 31 juli en 1 augustus 1982 kwamen zeven jongen ter wereld. De slangetjes werden, voordat ze in hun terraria gingen, eerst gewogen. Het gewicht lag tussen de 10 en 26 gram en de lengte varieerde van 31 tot 46,5 cm. Twee van de slangetjes waren duidelijk te klein. Deze maakten ook een zéér slappe indruk. Deze twee slangetjes worden door een andere slangenliefhebber verzorgd, zodat ik zelf nog vijf exemplaren over had.

De kleur en de tekening was zeer uiteenlopend. Twee exemplaren waren zeer donker met een kleine fijne tekening. Eén exemplaar was zeer licht van kleur met een grote ruitvormige tekening. De andere twee hadden de kleur en tekening van beide ouders.

De slangetjes waren zeer agressief en beten naar alles wat voor hun kopje bewoog. Ze vervelden tussen 16 en 20 augustus. Na deze eerste vervelling werd door twee slangetjes zelfstandig gegeten, en wel kleine muisjes (formaat springertje), de overige drie werden enkele malen gedwangvoederd. Een derde slangetje ging op 6 september zelfstandig eten en de andere twee op 4 oktober. Later werden met een pincet dode muisjes aangeboden. Deze werden net zo fanatiek gegrepen als de voordien levend gegeven muisjes. Op 3 maart 1983 verhuisden drie jonge *Morelia's* naar de slangententoonstelling "Serpo" van de heer W. Getreuer. De twee die ik zelf behield, bleken later een mannetje en een

vrouwtje te zijn.

De slangetjes groeiden zeer snel op. Op 24 november 1983 werden beide diertjes gewogen. Het mannetje woog 600 gram en het vrouwtje woog 625 gram.

KONKLUSIE

Ik geloof zeker dat, als ik de eieren van begin af iets droger had gehouden, het resultaat veel beter was geweest. Een volgende keer probeer ik het zeker zonder vochtig materiaal (sphagnum) te doen.

LITERATUUR

- Cogger, Harold G., 1979 Reptiles and Amphibians of Australia. Reed, Sydney. Rev. Ed. Pp. 1-608.
- Foekema, G.M.M., 1972. Over de geldigheid van de namen *argus* Linnaeus en *spilotes* Lacépède voor de gewone Australische python (Serpentes, Boidae). Lacerta, Vol. 30 (12): 155-163.
- Gow, Greame F., 1976. Snakes of Australia. Angus and Robertson, Sydney. Pp. 1-88, pl. 1-83.
- Hoser, R.T., 1982. Australian Pythons (part 4). The Herptile, Vol. 7 (2): 2-17.
- Kinghorn, J.R., 1969. The Snakes of Australia. Angus and Robertson, Sydney. Rev. Ed.